

ærede Taler udtalte, bemærke, at det ikke er mig bekendt, at der fra Geistlighedens Side har været vilst nogen officiel Modstand. Jeg veed derimod to Præster, nemlig Pastor Kragh i Gjelsted i Fyen og Pastor Schöler i Staby i Jylland, som have oprettet saadanne Skoler, og dette forekommer mig at være et Vidnesbyrd om, at Geistligheden i det Hele taget er vel stemt for disse Skoler. Jeg skal med Hensyn til mit eget Forhold til denne Sag bemærke, at jeg finder, det er en meget mislig Sag, naar vi i mange andre Tilfælde maae modsætte os den ærede Ministers Forsaagende, at vi saa i denne Sag skulde paanøbe ham Penge, som han har erklæret, at han ikke har nogen nødvendig Anvendelse for; jeg troer, at vi kunne berolige os ved hans Udtalelse i den Henseende.

Monrad: Den hvitærede Indenrigsminister har flere Gange gjort Indvendinger imod, at man bragte store Principer til Anvendelse, naar der fortrinsviis var Tale om ubetydelige Gjenstande; det glæder mig imidlertid, at han idag selv har benyttet et af de Exempler, som han har anket over, at Andre benyttede, idet han nemlig har betragtet den constitutionelle Side ved dette Spørgsmaal. Jeg kan ikke Andet end i Almindelighed erklære mig enig med ham deri, at det i Reglen er lidet hensigtsmæssigt, naar en Forsamling bevilger større Pengebeløb, end der forlanges af Administrationen, — det er uheldigt, fordi den jo vist forlanger de Penge, som ere nødvendige for den, og altsaa let, naar der bevilges Mere, derved kan bringes i Forlegenhed, — men jeg troer paa ingen Maade, skjøndt det vistnok i og for sig er hensigtsmæssigt ikke at bevilge Mere, end der forlanges, og jeg har næsten altid tilraadet Thinget ikke at gøre det, at der er Noget i Forsatningen, som kan siges at stride imod, at det Forslag, som her er stillet, tages til Følge. Jeg troer heller ikke, at det gaaer an at beraabe sig paa; hvad der er Etik og Brug i andre Lande. Jeg betvivler virkelig, at der ikke skulde kunne anføres Exempler paa, at Forslag til Bevillinger ere udgaaede fra Underhuset; men, selv om saadanne ikke skulde kunne paavises, gaaer det

dog ikke an at overføre de Regler, der følges i andre Lande, paa os. Vi indtage jo — det vide vi meget godt — et langt simplere og jævner Standpunkt end det engelske Underhuus, og vi have jo heller ikke nogen parlamentarisk Regjering. Naar vi havde en saadan, naar vi saa at sige havde indsat de forskellige Ministre, saa vilde det jo ogsaa følge ligefrem deraf, at man kun bevilgede, hvad de forlangte og ikke bevilgede Noget, som de ikke ønskede; men, vi staae, som sagt, paa et langt jævner og simplere Standpunkt; vi staae, saa at sige, paa et norsk Standpunkt ligeoverfor Ministeriet.

Der er her anket over, at man næsten aldrig kom og forlangte Noget til Almueskolerne, men at der derimod altid forlangtes Penge til de lærde Skoler, til Universitetet eller saadanne Anstalter. Jeg maa hertil bemærke, at det dog er ganske besynderligt, at Grindringen om de 60,000 Rd., som ere opførte til Almueskolevæsenet, aldeles er forsvunden, at det stiller sig saaledes, som om der Intet var forlangt. Det er jo meget glædeligt; thi man tør da haabe, at, isald der skulde være Anledning til at forlange Mere, saa vilde man kunne regne paa en sikker Bistand fra de Herrers Side, der saa hurtigt kunne glemme Bevillinger, der næsten løbe op til en Tønde Guld om Aaret. I Loven af 8de Marts er det bestemt, at Skoleraadene skulle fordele Skolefonden, og der er her i den Anledning reist stærke Anker imod Skoleraadene. Den ærede Rigsdagsgmand, som jeg ogsaa bedst erindrer under Benævnelsen Rigsdagsgmanden for Præsto Amts 4de Valgkreds (Grundtvig), som pleiede at sidde ligeover for mig, har fældet en temmelig haard Dom over Skoleraadene. Jeg synes dog rigtigt nok, at det er noget haardt at fælde en saadan; thi jeg tvivler virkelig paa, at den ærede Rigsdagsgmand har havt Leilighed til at kjende Skoleraadenes Virksomhed saaledes, at han med det fjerneste Skin af en nogenlunde begrundet Mening kunde fælde den Fordømmelsesdom, som han saa raff har fældet over dem. Skoleraadene ere en communal Institution, Medlemmerne deraf bestaae deels af Amtsraadsmedlemmer og deels af Mænd, der ere valgte